

SAKSFRAMLEGG

Til:
Programstyret ved Musikkonservatoriet

Møtedato:
23.05.2018

Sak:
10/18

Sensorveiledninger - forslag fra arbeidsgruppe i RUM

Innstilling til vedtak:

Begrunnelse:

Regjeringen har foreslått endring av Lov om universitet og høyskoler (UH-loven) hvor sensorveiledning blir pålagt ved alle eksamener (skoleeksamen, hjemmeeksamen, utøvende mm). Lovendringen kommer som et resultat av Stortingsmelding 16 *Kvalitet i høyere utdanning(2016-2017)*, med et ønske om å få bedre ordninger for sensur og dermed øke studentenes rettsikkerhet. Forslaget er ute på høring med frist 22. mai, og blir høyst sannsynlig vedtatt i Stortinget nå i vår. Link til høringsutkast:
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-64-l-20172018/id2595821/>.

Lovendringen vil tre i kraft fra 1. august 2018. Endringen er i samsvar med UiT's eksamensforskrift §38 hvor det heter at «det skal utarbeides sensorveiledning for hver eksamen». Ved musikkonservatoriet har vi utarbeidet en «sensorveiledning for utøvende emner» (Vedlegg 1). Veiledningen er generell og gjelder for alle utøvende emner

I høringsutkastet drøftes det når sensorveiledningen skal gjøres «tilgjengelig», altså når studenten skal ha mulighet til å se veiledningen. Det ser ikke ut til at det vil bli lagt noen føringer på når og hvor sensorveiledningen skal publiseres. Videre finner departementet det «ikke hensiktsmessig med en spesifisert bestemmelse», og antyder at det må være opp til den enkelte institusjon å vurdere innholdet i sensorveiledningen. Ut fra kommentarene i høringsutkastet ser det ut til at det vil være få føringer både på **når og hvor** veiledningen skal være tilgjengelig, samt hva en slik veiledning skal **inneholde**.

På bakgrunn av signaler fra Regjeringen om innføring av sensorveiledning, har RUM satt ned en arbeidsgruppe som har utredet og laget et forslag til sensorveiledning. Forslaget er ment som et hjelpemiddel i institusjonens eget arbeid med å utvikle sensorveiledninger. Rapporten fra arbeidsgruppen i RUM legges ved saksframlegget i sin helhet (den inneholder bla. konkrete forslag på sensorveiledning utarbeidet på andre institusjoner).

Med utgangspunkt i rapporten samt diskusjoner på RUM møte 7. mai 2018 vil vi særlig trekke fram følgende punkter:

- En sensorveiledning er ikke ment å erstatte emneplanene, disse skal fortsatt sendes til sensor.
- Innføring av nytt arbeidskrav - Profilnotat «I dette profilnotatet skal kandidaten gjøre rede for sine valg av repertoar og eventuelt andre valg som påvirker konserten». Vi har allerede et arbeidskrav – Programkommentar som er noe tilsvarende.
- Bør helhetsinntrykket vurderes først, og ikke sist slik som tradisjonelt har vært gjort tidligere?

Til drøfting:

- 1) Bør vi ha egne beskrivelser av karaktertrinnene for utøvende eksamener?
(Vedlegg 1: Dagens sensorveiledning Vedlegg 2: Beskrivelse av karaktertrinnene fra UHR samt MKs egen karakterbeskrivelse for utøvende bachelor)
- 2) Arbeidsgruppa i RUM foreslår innføring av «Profilnotat». Vi har allerede et arbeidskrav om å lage en programkommentar. Bør det legges noen føringer for innholdet i programkommentaren?
- 3) Hva synes programstyret om forslaget om å sette helhetsvurderingen først?
- 4) Når skal sensorveiledningen være tilgjengelig? Kan den gjøres kjent på forhånd og hvor skal den i så tilfelle gjøres tilgjengelig?
- 5) Gjennomgang av de malene for sensorveiledning som arbeidsgruppa i RUM har utarbeidet:
 - a. Mal sensorveiledning for eksamen i utøvende musikk – bachelornivå (Vedlegg 3)
 - b. Mal sensorveiledning for eksamen i utøvende musikk – masternivå (Vedlegg 4)
 - c. Mal sensorveiledning for eksamen i teorifag (Vedlegg 5)

Trine Bottolfsen
sekretær

— —
trine.bottolfsen@uit.no
77 66 07 35

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

SENSORVEILEDNING for utøvende emner

Denne sensorveiledningen gjelder for alle utøvende musikkfag og emner som bruker karakteren bestått / ikke bestått eller gradert karakter som vurderingsuttrykk ved Det kunstfaglige fakultet-Musikkonservatoriet.

Vær oppmerksom på hvilket vurderingsuttrykk som er fastsatt i emnebeskrivelsen i det emnet du skal sensurere.

Bestått/ikke bestått

Kriterier for bestått karakter skal gjenspeile faglige mestringer i emnet, tilpasset det aktuelle studienivå. Kravene til bestått prestasjon skal ikke gjøres avhengige av endringer i studentenes forutsetninger for å gjennomføre emnet.

Bestått	<i>Studenten har vist tilstrekkelig måloppnåelse i forhold til læringsutbytte slik beskrevet i emneplan</i>
Ikke bestått	<i>Studenten har ikke vist tilstrekkelig måloppnåelse i forhold til læringsutbytte slik beskrevet i emneplan</i>

Når karakterskalaen Bestått/Ikke bestått benyttes, skal dette være et selvstendig vurderingsuttrykk uten sammenheng med den graderte karakterskalaen.

Karakteren(e) fastsettes utfra oppnådd grad av læringsutbytte som beskrevet i emneplan.

Gradert karakter A – F

En gradert skala med 5 trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått. Karakteren(e) fastsettes utfra oppnådd grad av læringsutbytte som beskrevet i emneplan.

Bokstavkaraktertrinnene gis følgende betegnelse og generell, kvalitativ beskrivelse:

Karakter	Betegnelse	Generell, kvalitativ beskrivelse av vurderingskriterier
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Viser stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon som ligger over gjennomsnittet. Viser evne til selvstendighet.
C	God	Gjennomsnittlig prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder.
D	Nokså god	Prestasjon under gjennomsnittet, med en del vesentlige mangler.
E	Tilstrekkelig	Prestasjon som tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller minimumskravene.

Se Forskrift om eksamener ved Universitetet i Tromsø

§ 45. Begrunnelse for karakterfastsetting

En kandidat har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen i henhold til lov om universiteter og høyskoler § 5-3.

Krav om begrunnelse for karakterfastsettingen for muntlig eksamen, praktiske ferdigheter, eller eksamen i utøvende, kunstneriske, praktiske og estetiske emner, må framsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt kandidaten. Krav om begrunnelse skal rettes direkte til sensor(ene).

Begrunnelse gis muntlig eller skriftlig etter sensors valg. Begrunnelse skal normalt være gitt innen to uker etter at kandidaten har bedt om dette. I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen, og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon. Sensorveiledning eller andre skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal være tilgjengelige for kandidatene etter at karakter er fastsatt. Kvalitetssystemet for utdanningsvirksomheten ved UiT, del 5. kap 19. http://uit.no/studenter/studiehverdagen/artikkel?p_document_id=93127

Vedlegg 2) Beskrivelse av karaktertrinnene fra UH-rådet:

Symbol	Betegnelse	Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

Utøvende bacheloreksamen

Beskrivelse av karaktertrinnene

Karakter	Betegnelse	Beskrivelser; standarder og vurderingskriterier
A	Fremragende	Karakteren A kan vurderes for kandidater som, for bachelorgraden - framviser utøvende kapasitet på internasjonalt nivå; en fremragende prestasjon som viser integrert oppfyllelse av alle vurderingskriterier.
B	Meget god	En prestasjon som framviser stor grad av kunstnerisk selvstendighet og ingen åpenbare mangler; en meget god framførelse som viser klar oppfyllelse av vurderingskriteriene.
C	God	En prestasjon som framviser gode musikalske og instrumentale ferdigheter og tilfredsstillende kunstnerisk vurderingsevne; en framførelse med jevn oppfyllelse av de fleste vurderingskriterier.
D	Nokså god	En prestasjon som, med noen mangler, framviser et tilfredsstillende nivå gjennom musikalsk, instrumentalt håndverk og formidling; en framførelse som viser akseptabel oppfyllelse av vurderingskriteriene.
E	Tilstrekkelig	En prestasjon der musikalske og instrumentale ferdigheter ikke tilfredsstiller mer enn minimumskravene for graden. Kunstnerisk vurderingsevne er svak og som konsert viser framførelsen delvis oppfyllelse av noen vurderingskriterier.
F	Ikke bestått	En prestasjon der oppfyllelsen av vurderingskriteriene er så svakt til stede at man ikke kan anse læringsutbyttene for oppnådd.

Bestått	Kandidaten kan uttrykke seg kunstnerisk, viser akseptabel form- og stilforståelse, formidlingsevne, og tilstrekkelige instrumentale og musikalske ferdigheter. En helhetlig konsertopplevelse der prestasjonen viser akseptabel oppfylling av vurderingskriteriene, og der man kan anse læringsutbyttene for oppnådd.
Ikke bestått	Kandidatens evnen til å uttrykke seg kunstnerisk framstår som begrenset. Konsertopplevelsen som helhet, formidlingen, instrumental og musikalsk mestring er ikke på et tilstrekkelig nivå. En prestasjon der oppfyllelsen av vurderingskriteriene er så svakt til stede at man ikke kan anse læringsutbyttene for oppnådd.

Vedlegg 3) Mal sensorveiledning for eksamen i utøvende musikk – bachelornivå

Sensorveiledning for eksamener i utøvende musikk - bachelornivå

(Tekst i kursiv redigeres av den enkelte institusjon)

Emnenavn:

Emnekode:

Emneansvarlig og faglærere:

Antall studiepoeng:

Karakteruttrykk: *Bestått/ikke bestått eller A-F*

Inngår i *(studiets navn)*

Studiet er en grunnutdanning som skal sikre at studenten selv kan arbeide videre mot ulike typer spesialisering.

(Her oppgis også hvor mange år studieprogrammet omfatter)

Følgende dokumenter skal være vedlagt sensorveiledningen. Sensor plikter å sette seg inn i disse:

- Emnebeskrivelse
- Institusjonens karakterbeskrivelse
- Kandidatens hovedinstrumentrapport
- [Et profilnotat som tar for seg kandidatens tanker om innhold og kunstnerisk profil på konserten](#) ¹

Eksamenskonserten vurderes på grunnlag av følgende av læringsmålene i emnebeskrivelsen:

(En del læringsmål kan ikke vurderes på en utøvende eksamen og må derfor vurderes gjennom arbeidskrav eller beståtte delemner. Læringsmålene som knytter seg direkte til utøvende eksamen fylles inn her av den enkelte emneansvarlige/faglærer.)

Sensorpanel

Likebehandling av kandidatene og omforent forståelse av hva som skal vurderes er viktige prinsipper. *(Her utdyper institusjonen hvor mange sensorer som utgjør panelet, og vektingen mellom sensorenes stemmer ved uenighet.)*

Vurderingskriterier

Som en hjelp til panelets arbeid med karakterfastsettelse og tilbakemelding til kandidaten kan sensorene velge å strukturere samtalene rundt disse begrepene *(det enkelte fagmiljø bør tilpasse begrepene i parentes til sin respektive sjanger. Det forutsettes at kriteriene avstemmes etter årstrinn, der instrumentbeherskelse og repertoarbredde prioriteres i de tidlige fasene av studiet, mens kunstnerisk uttrykk vektlegges mer til avsluttende eksamen.)*

Konserten som helhet

(dramaturgi, repertoar)

Musikalsk bevissthet

(kunstnerisk uttrykk, tilstedeværelse, karakter, stilforståelse, tolkning)

¹ Arbeidsgruppen anbefaler at et profilnotat som gir sensor et bilde av kandidatens intensjon med konserten gjøres til arbeidskrav i alle hovedinstrumentemner som avsluttes med utøvende eksamen. Se gruppens rapport.

Kommunikasjon

(samspill, musikalsk interaksjon, publikumskontakt, presentasjon av konserten)

Instrumentbeherskelse

(klangbehandling, dynamikk, rytmikk, teknikk)

Karakterfastsettelse

Her fylles inn det sett med karakterbeskrivelser som skal benyttes til den aktuelle eksamen.

Vurderingsprosedyre/samtaleguide

Samtale i sensorpanelet

Sensorene gjør seg opp en foreløpig mening om hvilken karakter de mener er riktig før selve samtalen starter. Ekstern sensor uttaler seg først etterfulgt av intern sensor og faglærer (*tilpasses riktig antall sensorer*).

Eksamensprestasjonen alene skal ligge til grunn for karakteren, med mindre noe annet er oppgitt i emnebeskrivelsen.

Samtale med kandidaten

Karakteren formidles til kandidaten sammen med presis og konkret begrunnelse, i en individuell samtale. Den bør også være framoverskuende og gi veiledning om videre arbeid. Ekstern sensor leder samtalen.

Kun kandidaten og sensorene skal være til stede.

Klagerett

I henhold til forvaltningslovens bestemmelser og [universitets- og høyskolelovens § 5-2](#), kan den som har vært oppe til eksamen, klage over formelle feil (herunder avvikling/gjennomføring av eksamenskonsert). Slik klage må være framsatt innen tre uker etter at kandidaten er eller burde vært kjent med det forhold som begrunner klagen. Dersom kandidaten får medhold i klagen kan det være aktuelt å avholde ny eksamen.

Kandidaten har rett til begrunnelse etter [universitets- og høyskolelovens §5-3](#):

§ 5-3.Klage over karakterfastsetting - rett til begrunnelse (utdrag)

(1) Kandidaten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen av sine prestasjoner. Ved muntlig eksamen eller bedømmelse

av praktiske ferdigheter må krav om slik begrunnelse fremsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt.(...)

(2) Begrunnelse skal normalt være gitt innen to uker etter at kandidaten har bedt om dette. I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon. Begrunnelse gis muntlig eller skriftlig etter sensors valg.

(3) Hvis det er gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelige for kandidatene etter at karakterer er fastsatt.

Taushetsplikt

Sensorene er underlagt taushetsplikt jfr. [forvaltningslovens §13](#)

Vedlegg 4) Mal sensorveiledning for eksamen i utøvende musikk – masternivå

Sensorveiledning for masterarbeid i utøvende musikk

(Tekst i kursiv redigeres av den enkelte institusjon)

Emnenavn:

Emnekode:

Emneansvarlig og faglærere:

Antall studiepoeng:

Karakteruttrykk: *Bestått/ikke bestått eller A-F*

Inngår i *(studiets navn)*

Med masterarbeid forstås her det selvstendige, utøvende arbeidet i en utøvende mastergrad. *Ved institusjoner som har kombinert teoretisk og praktisk masterarbeid må sensorveiledningen tilpasses dette.* Et masterarbeid skal vise forståelse, refleksjon og modning⁴. En mastergrad i utøving kan kvalifisere for opptak til kunstneriske phd.-studier, og vurderingen av kandidaten kan sees i forhold til dette.

Følgende skal være vedlagt sensorveiledningen. Sensor plikter å sette seg inn i dette:

- Emnebeskrivelse
- Institusjonens karakterbeskrivelse
- Innlevert skriftlig materiale fra kandidaten
- Eventuell lyddokumentasjon fra kandidaten

Hva omfatter masterarbeidet

(fylles inn av den enkelte institusjon, her angis hvilke elementer som inngår i masterarbeidet og vektingen mellom disse. Det kan for eksempel være skriftlig arbeid og utøving)

Den avsluttende vurderingen av masterarbeidet bygger på følgende læringsmål:

(En del læringsmål kan ikke vurderes på en utøvende eksamen og må derfor vurderes gjennom arbeidskrav eller beståtte delemner. Læringsmålene som knytter seg direkte til utøvende masterpresentasjon fylles inn her av den enkelte emneansvarlige/faglærer)

Sensorpanel

Likebehandling av kandidatene og omforent forståelse av hva som skal vurderes er viktige prinsipper. *(Her utdyper institusjonen hvor mange sensorer som utgjør panelet, og vektingen mellom sensorenes stemmer ved uenighet.)*

Krav til lengde og innhold på dokumentasjon/sluttpresentasjon som juryen skal bedømme

(Fylles inn av den enkelte institusjon-dette kan være antall ord i skriftlig arbeid, antall minutter audiovisuell dokumentasjon, antall minutter på slutfremføring og/eller muntlig presentasjon- samt eventuelle repertoarkrav med hensyn til stil, besetning eller musikalsk organisering)

Vurderingskriterier

Som en hjelp til panelets arbeid med karakterfastsettelse og tilbakemelding til kandidaten kan institusjonene velge å fastsette eller anbefale ulike kriterier for bedømmingen på det enkelte studieprogram. De kan for eksempel utarbeides rundt følgende overskrifter (det enkelte fagmiljø bør tilpasse begrepene i parentes til sin respektive sjanger):

Arbeidet som helhet

(sammenheng mellom de ulike elementene som inngår i arbeidet; konsept, problemstilling/forskningsspørsmål, dramaturgi)

Kunstnerisk integritet

(kunstnerisk intensjon, selvstendighet, kreativitet, personlighet, troverdighet)

Faglig relevans

(originalitet, prosjektets bidrag til fagfeltet)

Musikalsk bevissthet

(tilstedeværelse, formidling, evne til variasjon, karakter, stilforståelse, tolkning)

Kommunikasjon

(samspill, musikalsk interaksjon, publikumskontakt, presentasjon)

Instrumentbeherskelse

(klangbehandling, dynamikk, rytmikk, teknikk)

Karakterfastsettelse

Her fylles inn det sett med karakterbeskrivelser som skal benyttes til den aktuelle eksamen.

Vurderingsprosedyre/samtaleguide

Samtale i sensorpanelet

Alle sensorene gjør seg opp en foreløpig mening om hvilken karakter de mener er riktig før selve samtalen starter. Ekstern sensor uttaler seg først etterfulgt av intern sensor og faglærer *(tilpasses riktig antall sensorer)*.

Eksamensprestasjonen alene skal ligge til grunn for karakteren, med mindre noe annet er oppgitt i emnebeskrivelsen.

Samtale med kandidaten

Samtale med kandidaten kan skje med bare juryen og kandidaten til stede eller den kan være åpen for publikum – se den enkelte emnebeskrivelse.

Ekstern sensor leder samtalen. Kandidaten får i løpet av samtalen redegjøre for sine intensjoner, sin kunstneriske profil og prosessen frem mot det ferdige masterarbeidet. Deretter formidler juryen sine synspunkter. Avslutningsvis åpnes det eventuelt for spørsmål fra salen. Juryen skal gi presise og konkrete begrunnelser for sine synspunkter. Samtalen bør også være framoverskuende og gi veiledning om videre arbeid.

[Etter samtalen blir sensorpanelet enig om endelig karakter.⁵](#)

Karakteren formidles muntlig til kandidaten. Dette skal foregå i et skjerme

Klagerett

I henhold til forvaltningslovens bestemmelser og universitets- og høyskolelovens § 5-2, kan den som har vært oppe til eksamen, klage over formelle feil (herunder avvikling/gjennomføring av eksamenskonsert). Slik klage må være framsatt innen tre uker etter at kandidaten er eller burde vært kjent med det forhold som begrunner klagen. Dersom kandidaten får medhold i klagen kan det være aktuelt å avholde ny eksamen.

Kandidaten har rett til begrunnelse etter universitets- og høyskolelovens §5-3:

§ 5-3.Klage over karakterfastsetting - rett til begrunnelse (utdrag)

(1) Kandidaten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen av sine prestasjoner. Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om slik begrunnelse fremsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt.(...)

(2) Begrunnelse skal normalt være gitt innen to uker etter at kandidaten har bedt om dette. I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon. Begrunnelse gis muntlig eller skriftlig etter sensors valg.

(3) Hvis det er gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelige for kandidatene etter at karakterer er fastsatt.

Taushetsplikt

Sensorene er underlagt taushetsplikt jfr. forvaltningslovens §13.

Vedlegg 5) Mal sensorveiledning for eksamen i teorifag

Sensorveiledning for eksamener i gehørtrening/satslære/musikkteoriemner/musikkhistorie

(Tekst i kursiv redigeres av den enkelte institusjon)

Emnenavn:

Emnekode:

Antall studiepoeng:

Emneansvarlig og faglærere:

Karakteruttrykk: *Bestått/ikke bestått eller A-F*

Inngår i *(studiets navn)*

(Her oppgis også hvor mange år studieprogrammet omfatter)

Følgende dokumenter skal være vedlagt sensorveiledningen. Sensor plikter å sette seg inn i disse:

- Emnebeskrivelse
- Institusjonens karakterbeskrivelse

Oppgavens ordlyd

Sett inn oppgaveteksten som gis til denne eksamenen.

Bakgrunn for oppgaven

Eksamensoppgaven/prøven skal vurdere i hvilken grad kandidaten oppnår læringsmålene i emneplanen. Faglærer skal her informere sensor om hvordan oppgaveteksten/utformingen av prøven forholder seg til de ulike læringsmålene i emnet.

Ved vurdering av eksamen/oppgaven skal det legges vekt på

Her åpnes det for at faglærer har valgt å gjøre prioriteringer innenfor emneplanen som sensor bør være informert om.

Det kan gis rom for at spisskompetanse på et område kan veie opp for svakheter på et annet.

Kriterier for karaktersetting

Her skal det beskrives hva som skal til for å oppnå bestått karakter ved bestått/ikke bestått karakteruttrykk, eller hva som kjennetegner de ulike karakterene ved karakteruttrykk A-